

Svensk författningssamling

Lag om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar

SFS 2024:1159
Publicerad
den 3 december 2024

Utfärdad den 28 november 2024

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 av den 31 maj 2023 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

Behörig myndighet

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU-förordningen.

Tillämpning av marknadsföringslagen

3 § Den information som ska lämnas till kunder och allmänheten enligt artikel 30, 76.9 eller 78.3 i EU-förordningen och i en vitbok enligt artikel 6, 19 eller 51 i EU-förordningen ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen (2008:486). Detsamma gäller information som ska lämnas i marknadsföringsmaterial enligt EU-förordningen.

Bestämmelserna i 29–36 §§ marknadsföringslagen om marknadsstörningsavgift ska inte tillämpas vid utebliven information enligt första stycket.

Tystnadsplikt

4 § Den som är eller har varit knuten till ett företag som omfattas av EU-förordningen som anställd eller uppdragstagare får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans affärsförhållanden eller personliga förhållanden.

¹ Prop. 2024/25:43, bet. 2024/25:FiU12, rskr. 2024/25:61.

5 § Ett företag som omfattas av EU-förordningen ska utan dröjsmål lämna uppgifter i elektronisk form om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledaren, under en utredning om självständigt förverkande begärs av åklagaren, i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål begärs av åklagaren på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, eller i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder begärs av åklagaren.

Meddelandeförbud

6 § Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 5 § får besluta att företaget samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 5 § eller att det pågår en förundersökning, en utredning om självständigt förverkande, ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder. Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott eller självständigt förverkande inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder får dock förbudet tidsbegränsas bara om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp eller den utländska myndighet som har utfärdat utredningsordern samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

Ansvarsbestämmelse

7 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 6 §.

2 kap. Tillsyns- och utredningsbefogenheter

Tillsynens omfattning

1 § Finansinspektionen har tillsyn över att företag som omfattas av EU-förordningen bedriver sin verksamhet i enlighet med

1. EU-förordningen,
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 av den 31 maj 2023 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849,
3. denna lag,
4. andra författningar som reglerar verksamheten,
5. bolagsordning, stadgar eller reglemente, och
6. interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten.

Finansinspektionen har dessutom tillsyn över att företagens ägare och ledning uppfyller lämplighetskraven enligt EU-förordningen.

Första och andra styckena gäller inte i fråga om verksamheter som står under Europeiska bankmyndighetens tillsyn.

2 § En fysisk eller juridisk person ska lämna Finansinspektionen de uppgifter som inspektionen begär för sin tillsyn.

Platsundersökning

3 § Om det är nödvändigt för tillsynen får Finansinspektionen genomföra en undersökning hos ett företag som omfattas av EU-förordningen.

Förbud

4 § Om det finns skälig anledning att anta att EU-förordningen kommer att överträdas, får Finansinspektionen förbjuda

1. erbjudande om kryptotillgångar till allmänheten, eller
2. handel med kryptotillgångar.

Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda ett företag som omfattas av EU-förordningen att vidta en åtgärd, om

1. åtgärden strider mot EU-förordningen,
2. det finns skälig anledning att anta att EU-förordningen har överträtts eller kommer att överträdas, eller
3. åtgärden är skadlig för företagets kunders intressen.

Marknadsmisbruk

5 § För övervakning av att bestämmelserna i artiklarna 86–92 i EU-förordningen följs får Finansinspektionen tillämpa de tillsyns- och utredningsbefogenheter som följer av 3 kap. 1 och 7 §§ och 4 kap. lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning och Stockholms tingsrätt får på ansökan av Finansinspektionen fatta sådana beslut som avses i 3 kap. 7 § och 4 kap. samma lag. Vid tillämpningen ska det som anges i

1. 3 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning om övervakning av att bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) följs avse bestämmelserna i artiklarna 86–92 i EU-förordningen,

2. 3 kap. 7 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning om överträdelser som anges i 5 kap. 1 § samma lag avse överträdelser av bestämmelserna i artikel 89, 90 eller 91 i EU-förordningen, och

3. 4 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning om överträdelse av förbuden i artikel 14 a, 14 b eller 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 avse överträdelse av bestämmelserna i artikel 89 eller 91 i EU-förordningen.

Bestämmelserna i 6 kap. 2 och 4 §§ lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning tillämpas när det gäller beslut, ansökningar och prövningar enligt de bestämmelser i 4 kap. samma lag som anges i de paragraferna.

Information

6 § Finansinspektionen ska informera allmänheten om sin tillsynsverksamhet enligt EU-förordningen.

Om den information som ska lämnas till kunder enligt EU-förordningen är bristfällig, felaktig eller vilseledande, får Finansinspektionen offentliggöra korrekta uppgifter.

7 § För att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt EU-förordningen och denna lag ska företag som avses i 1 § betala årliga avgifter.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt EU-förordningen.

Bemyndiganden

8 § Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt 7 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. uppgiftsskyldigheten enligt 2 §, och
2. produktintervention enligt artikel 105 i EU-förordningen.

3 kap. Ingripanden

Överträdelser

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot ett företag som omfattas av EU-förordningen och som har åsidosatt sina skyldigheter enligt

1. EU-förordningen,
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113,
3. denna lag,
4. andra författningar som reglerar verksamheten,
5. bolagsordning, stadgar eller reglemente, eller
6. interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten.

Första stycket gäller inte i fråga om verksamheter som står under Europeiska bankmyndighetens tillsyn.

Finansinspektionen ska ingripa mot den som utan auktorisation eller registrering bedriver verksamhet som omfattas av EU-förordningen.

Olika typer av ingripanden

2 § Ett ingripande sker genom beslut om

1. föreläggande att inom viss tid vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande,
2. anmärkning, eller
3. vid allvarliga överträdelser, återkallelse av auktorisation eller avregistrering eller, om det är tillräckligt, varning.

Ett ingripande får inte ske om överträdelserna omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och en ansökan om utdömande av vitet har gjorts.

3 § Om ett beslut om anmärkning eller varning har meddelats får Finansinspektionen besluta att den som har gjort sig skyldig till överträdelserna ska betala en sanktionsavgift.

Vid överträdelser av någon av artiklarna 88–92 i EU-förordningen får Finansinspektionen meddela ett beslut om sanktionsavgift utan att ett beslut om anmärkning eller varning har meddelats.

4 § Om ett företags auktorisation har återkallats får Finansinspektionen besluta hur rörelsen ska avvecklas.

Ett beslut om återkallelse får förenas med ett förbud att fortsätta rörelsen.

Om auktorisationen har återkallats får Finansinspektionen förelägga en leverantör av kryptotillgångstjänster att överlåta sina avtal med kunder till ett företag som har auktorisation som leverantör av kryptotillgångstjänster.

Av ett sådant föreläggande ska det framgå att kunden och det mottagande företaget ska samtycka till överlåtelsen.

SFS 2024:1159

5 § Om ett företag som omfattas av EU-förordningen har åsidosatt sina skyldigheter enligt 1 § första stycket får Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i dess styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. att den fysiska personen under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem i ett företag som omfattas av EU-förordningen, eller

2. sanktionsavgift.

Ett ingripande enligt första stycket får ske bara om företagets överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtlig eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

6 § Vid överträdelser av någon av artiklarna 89–91 i EU-förordningen får Finansinspektionen ingripa mot en fysisk person genom beslut om

1. sanktionsavgift, och

2. att den fysiska personen, om han eller hon vid tidpunkten för överträdelsen var verksam hos ett företag som omfattas av EU-förordningen, inte får handla med kryptotillgångar för egen räkning under högst tio år eller, vid upprepade överträdelser, för längre tid än tio år.

Vid överträdelser av någon av artiklarna 88–92 i EU-förordningen ska den som har gjort en vinst betala ett belopp som motsvarar vinsten, om beloppet kan fastställas. Beloppet tillfaller staten.

Sanktionsföreläggande

7 § Frågor om ingripande mot fysiska personer enligt 5 eller 6 § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp.

När förelägget har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i förelägget är utan verkan.

8 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgifter om

1. den fysiska person som förelägget avser,

2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,

3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och

4. den sanktion som föreläggs personen.

Förelägget ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om förelägget inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

9 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot företaget för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Ett sanktionsföreläggande är utan verkan, om förelägget inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen

ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt första stycket beslutas.

SFS 2024:1159

Sanktionsavgifter

10 § Sanktionsavgiften för en juridisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp i svenska kronor som den 29 juni 2023 motsvarade
 - a) 5 000 000 euro vid överträdelser av någon av artiklarna 4–14, 16, 17, 19, 22, 23, 25, 27–41, 46–51, 53–55, 59, 60 eller 64–83 i EU-förordningen,
 - b) 2 500 000 euro vid överträdelser av artikel 88 i EU-förordningen,
 - c) 15 000 000 euro vid överträdelser av någon av artiklarna 89–92 i EU-förordningen,
2. en andel av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå som motsvarar
 - a) 3 procent vid överträdelser av någon av artiklarna 4–14 i EU-förordningen,
 - b) 5 procent vid överträdelser av någon av artiklarna 59, 60 eller 64–83 i EU-förordningen,
 - c) 12,5 procent vid överträdelser av någon av artiklarna 16, 17, 19, 22, 23, 25, 27–41, 46–51 eller 53–55 i EU-förordningen,
 - d) 2 procent vid överträdelser av artikel 88 i EU-förordningen,
 - e) 15 procent vid överträdelser av någon av artiklarna 89–91 i EU-förordningen, och
3. ett belopp som sätts i förhållande till den vinst som den juridiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om detta går att fastställa, och som motsvarar
 - a) två gånger vinsten vid överträdelser av någon av artiklarna 4–14, 16, 17, 19, 22, 23, 25, 27–41, 46–51, 53–55, 59, 60 eller 64–83 i EU-förordningen, och
 - b) tre gånger vinsten vid överträdelser av någon av artiklarna 88–92 i EU-förordningen.

11 § Sanktionsavgiften för en fysisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp i svenska kronor som den 29 juni 2023 motsvarade
 - a) 700 000 euro vid överträdelser av någon av artiklarna 4–14, 16, 17, 19, 22, 23, 25, 27–41, 46–51, 53–55, 59, 60 eller 64–83 i EU-förordningen,
 - b) 1 000 000 euro vid överträdelser av artikel 88 i EU-förordningen,
 - c) 5 000 000 euro vid överträdelser av någon av artiklarna 89–92 i EU-förordningen, och
2. ett belopp som sätts i förhållande till den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om detta går att fastställa, och som motsvarar
 - a) två gånger vinsten vid överträdelser av någon av artiklarna 4–14, 16, 17, 19, 22, 23, 25, 27–41, 46–51, 53–55, 59, 60 eller 64–83 i EU-förordningen, och
 - b) tre gånger vinsten vid överträdelser av någon av artiklarna 88–92 i EU-förordningen.

12 § Vid andra överträdelser än de som avses i 10 och 11 §§ ska sanktionsavgiften för en fysisk eller juridisk person fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp i svenska kronor som den 29 juni 2023 motsvarade 5 000 000 euro,
2. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå,
3. två gånger den vinst som den fysiska eller juridiska personen gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa.

13 § Sanktionsavgiften får inte vara så stor att företaget därefter inte uppfyller kraven i EU-förordningen eller andra bestämmelser om soliditet och likviditet som gäller för företaget.

Om en överträdelse har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas när den högsta sanktionsavgiften ska beräknas enligt 10 eller 12 §.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Val av ingripande

14 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, överträdelsens inverkan på kunders intressen, andra skador som uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

15 § Utöver det som anges i 14 § ska det i försvårande riktning beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse av regelverket. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om den som har begått överträdelsen

1. i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. snabbt upphört med överträdelsen eller snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

16 § Finansinspektionen får avstå från ingripande, om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. rättelse sker,
3. någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot den som begått överträdelsen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
4. det finns andra särskilda skäl.

17 § När sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 14 och 15 §§ samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att bestämma, den vinst som den personen gjort till följd av överträdelsen.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

18 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft

eller sanktionsföreläggandet godkänts eller inom den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i första stycket. Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tiden, ska Finansinspektionen lämna avgiften för indrivning.

En sanktionsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

4 kap. Överklagande, dröjsmålstalan och vite

1 § Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande enligt denna lag får inte överklagas.

Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 § Om Finansinspektionen inte meddelar beslut om auktorisation inom sex månader från det att en fullständig ansökan gavs in, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av allmän förvaltningsdomstol om att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om en förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut om auktorisation enligt artikel 16 i EU-förordningen inom sex månader, eller beslut om auktorisation enligt artikel 59 i EU-förordningen inom tre månader från det att en förklaring enligt första stycket har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

3 § Ett föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

Första stycket gäller inte ett sanktionsföreläggande enligt 3 kap. 7 §.

1. Denna lag träder i kraft den 30 december 2024.

2. Genom lagen upphävs lagen (2024:370) om prövning av ärenden enligt EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar.

3. Ingripande enligt denna lag får inte ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

4. Ett företag som före den 30 december 2024 bedriver verksamhet som kräver auktorisation enligt artikel 63 i EU-förordningen får fortsätta att bedriva verksamhet till och med den 30 september 2025. Om ett sådant företag före den 1 oktober 2025 har gett in en ansökan om auktorisation, får företaget fortsätta med verksamheten till dess att ansökan om auktorisation har prövats slutligt.

På regeringens vägnar

ELISABETH SVANTESSON

NIKLAS WYKMAN
(Finansdepartementet)